Մանզումէի էֆքեար սէնէսէ 300 նիւսխէ վէ-
ռիլիզ, սէնէվի գըյմէ-
թի Իսթանպոլ իչին 250
ղրշ. վէ ալթը այլըզը 125
ղրշ. վէ Թաշրալար իչին
բօսթա բարասը իչինէ
օլարագ, սէնէվի գըյմէ-
թի սաղ ագնէ 250 վէ
ալթը այլըզը տախի 125
ղրշ. տուր։
Վէ պէհէր նիւսխէսի
40 բարակա սաթըլըր։

Մանցուալի Էֆքեար

ՄԻԻՆԱՏԻԻ

Իլանաթը պէհէր սաթը-
ըը իչին պիրինճի ատֆաշ
իչինճի ատֆաշ, վէ խա-
չիւնճիւ վէ սայիր ատֆա-
լար իչին 1 էրպշ Իլան ար-
բասընա գօնուլմայան ի-
լանըն սաթըրը 5 ղրշ տու-
Մէքթուպ վէ սայիր
Գալաթատա Թէնճէ մահէ
բազարընտա վագը Ն. 29
Իբսի խանընտա Կարա-
պետ Ե. Փանոսեան իսմի-
նէ կէօնատրիլէճէք տիր։

ՈՒՄՈՒՐԸ ԲՕԼԻԹԻԳԸՅՅԷ ՎԷ ՄԷՎԱՏՏԸ ՍԱՅԻՐԷ

ԼԹԸՆՃԸ ՍԷՆԷ ١٢٨٨ ՐԷՄԱԶԱՆ ١٢ 1871 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 13 ՃԻՄԱ ԻՐԹԷՍԻ ՍԱՂԱՀ ԱԼԱՖՐԱՆԿԱ ՆՈՅԵՄԲԵՐ 25 ՆԻՄԷՐՈ 1759

ԻԼԱՆԱԹ

Les annonces et abonnements pour la France sont reçus exclusivement chez MM. Orain et Micoud à Paris, Rue Rochechouart, No. 7.

———

FRANCE.

ÉCOLE INTERNATIONALE

ՖՐԱՆՍԱ

ԲԱՐԻՍ ԵԱԳԸՆԼԱԲԸՆՏԱ ՎԱԳԸ ՕԼԱՆ ՍԷՆ ԺԷՐՄԷՆ ԱՆ ԼԷՑՏԷԲԻ ՄԷԲԹԷՊԻ ՄԻԼԷԼԻՑԷ

(1865 սէնէսինտէ քիչատա օլունմուշ տուր)

Մէքթէպի մէղբիւր, Բարիս ճիվարլա-ըընտա զայէթ տիկգիւշա վէ հավասը սաղլամ պիր մէվզուատա վագը պուլունմագատա տըր։

Մէղբիւր մէքթէպտէ եէնի լիսանլար տէրս վէրիլիր։ Էջոլ Իմպիվէր սիթէր, Սէն Սէր, Սանթրալ, Բոլիթէքնիք նաման մախսուս մէքթէպլէր վէ թիճարէթ իչին չակիրտա եէթիշտիրիլիր։

Շէքիրտէրին «յըրը հոտոտ բանիրնատա տըր— վիրիլէն թատամլար, խանէլէրտէ ֆամիլեալարտա չըպարըան թատամէն այնըզը տըր

Թատիսիլի մանիամի ազնուզ խթէնէնլէրին մանթազատըզա միւրաճաաթ լյլէմ-լերի։

———

ՏՕԲԹՕՐ ԹԻՒՐԱՊԵԱՆ

Միամիլէյհ տօգթօր Պէյ օղլուտա թօմթօմ սօգաղընտա վագը 17 Նիւմէրօլու սապէգ Ֆրանսըզ բօսթախանէսինտէ իդամէթ իթմէքտէ օլուպ, սալը կիւնլէրի էօյլէտէն սօնրա խայրաթ պաղմագատա, վէ ճիւմատա կիւնլէրի տախի խաուսէթէն քէնտիսի իլէ կէօրիւշմէք արզու իտէնլէրի դապուլ իյլէմէքտէ, վէ հէր նէվի իլլէթէ տիգդամթը լազըմէ իւզրէ պագաբդատան պաշդա, կէօղ իլլէթլէրինէ, վէ կիզլի սագլանըլան իլլէթլերէ տախի այրըճա իհթիմամը սուրէթտէ պագմադատա տըր։

———

ԷՎԱԼԻՆԱ ԲՕՄԱՏԱՍԸ

Մէղբիւր բօմատա սաչլարընն տէօքիւլմէսինի մէն իթտիքտէն պաշդա, սաչլարա պիր կիւզէլ ֆէրիր օլուպ, խաթալդ վէ եախսա իսթիթարլդ սէպէպինտէն սաչլարընը զայլ իթմիշ օլանլար իչին, չիմնիկէ գատար իճատ իտիլմիշ օլան իլաճլարընն պաչըճասը տըր։

Էվալինա բօմատասը աղ վագթի զարֆընատա սաչլարընն տէօքիւմէսինի մէն խոպ, քէօքէրինի գուվվէթլէնտիրիր, վէ սաչլարա քէնտի էվվէլքի ըէնկէրինի քէսպ իթտիրիր։ Աղ վագթի զարֆընատա սաչլարընն ուզանմասը իչին մէղբիւր բօմատա իլէ, սաղալ վէ սաչ իչին մախսուս օլան բօմատա խթիմալ օլունմասը տըր։ Մէղբիւր իլաճլարը պիր իքի հաֆթա խթիմալ իյլէմէշ օլան 17 չաղընտա տէլիգանլըլար, ուզուն վէ իրէք կիսպի սագալարա մալիք օլմուշլար տըր։

Մէղբիւր Էվալինա բօմատասը, Գալաթատա Նիւքրէք գալաբրըմատա Մ. Վէրիշ վէ գումբանեարընդն 63 Նիւմէրօլու է ճղսխանէսինտէ սաթըլըր։

ԳԱԼԱԹԱՏԱ ՄԻԻՆԻՍԻԲԱԼԻԹԷ ԽԱՆԸ ԻԹԹԻՍԱԼԻՆՏԷ

Մ. ԳՕՐԻՉՕՆԷՐԻՆ

8 Նիւմէրօլու մաղազասընտա սաթըլըր վէ սաթըն ալընը էվրօպա տէվլէթլէրինին քեաֆֆիէյի իդրամիյէլի խթիգրազ պիլէթլերի։ Մէղքիւր մաղազատա միւճէվհէրթ, սաաթ վէ սաաթ գօրտօնու տախի սաթըլըր։

ՂԱՅԷԹ ՄՈՒՀԻՄՄ ԻԼԱՆ

Մ. տը Քօրիչօնէրին մաղազասը, հէր վագբթի կիսպի պու տէֆտա տախի, եանի Ռումէլի տէմիր եօլունուն Էօնիիմիիջտէրի Ալաֆրանկա Դեկտեմբեր 1 տէ Զէրիլեէճէք սէհիմլերի բըրօմէլերինի սաթըզա չըզարաճագ տըր. սաթտըզը բըրօմէլերին սէհիմլերի քէնտի մալի տիր։ Մէղքիւր սէհիմլերին 1871 հոկտեմբեր 1 տէն Ֆայէգլերի Իլէտիկնատէն, միւթէրիլիրիմիզ տախի, մէղքիւր Ֆայիզտէն խթիֆատ Լյլէսինլը իչին, 30 թէքմիլ բըրօմէս վէ եախսա 60 չէյրէք բըրօմէս ալանլարա Ֆէվգէլատէ օլարագ պիր բըրօմէս գիեատէ իդրամ օլունմագ տըր։ Հաթթա պիրտէն պալէատէ պէեան օլունտուղու կիսպի, 30 վէ եախսա 60 բըրօմէս ալմատա հաճէթ եօղ տըր, չէօյլէ քի պիր ատամ բիեանքօսու չըզմաեան պիզիմ քեաֆֆիէյի բըրօմէլիմիզի թատապ օլունան մըղտարը դատար թօրլաեըզ մաղազասընը կէթիրտիկտէ, պէտէլինէ, Պուրքիշ չէհրին 20ֆրանքլըզ պիր պիլէթինի պատիհէվա տախ լտէր։

Ֆիեաթլար թէպտիլ օլմաեըզ, էվվէլքի կիսպի, թէքմիլ իդրամիյէի դաղանան բըրօմէս, 3/4 մէճիտիյէ, իդրամիյէնին տէօրթտէ պիր դըսմընը դաղանան բըրօմէլէր 1/4 մէճիտիեէ սաթըլագագ տըր։

Տէյիլ ալթըտա վէ եախսա 10 տա պիր։ Իլա դաղանան մէպղաղըն տէօրթտէ պիր դըսմընը վիրմէքտէ օլաուղումուղա տիգդաթ օլունմասընը բիճա իտիրիզ։

Սօգադլարտա բըրօմէս սաթանդարդն հիյլէքեարլըդլարտա պուլունմուշ օլաուգլարը թարաֆընընդա պիլդիրիլմիշ օլաուղունան, պիզիմ բըրօմէլերին սօղագլարտա սաթըլմասընը, իլա, եալընըզ Մէհենիսթաիթէ խանը էթթիսալինտէի 8 Նիւմէրօլու մաղազասընընդա սաթըլտըզընը իլան էթմէքլիի քէնտիսիզ վագիֆէ խանմիշտիր։

Տ. ՔՕՐԻՉՕՆԷՐ

ԼՍԱՐԱՆ

Ա Բ Գի Բարեկամ Ընկերութեան

1871 13 Նոյ. շաբաթ գիշեր ժամ 3

Սամաթիոյ Ա Բ Գի Բարեկամ Ընկերութեանս ընթերցարանը այս շաբաթ երեկոյ երկու սեռին համար՝ալ բաց է, ուր պիտի ատենախօսէ Մեծ. Կարապետ Էֆէնտի Փանոսեան։

Մատք 2 դահեկան

Տղայք մուտք վճարելէ ազատ են։

Ի դիմաց վարիչ Ժողովոյ

Ռ. Ս. Քիւմաճեան

———

Գ Ա Ղ Տ Ն Ի Ք

Ս Ի Բ Ա Հ Ա Բ Ա Ց

ԿԱՄ

Ա Բ Ա Բ Ա Տ Ա Ց Ա Ց Ց Ե Լ Ո Ւ Ն

Վ Ի Պ Ա Ս Ա Ն Ո Ւ Թ Ի Ւ Ն

Հանրարձուսյ Ա. Կարեան

Ա. ՀԱՏՈՐ

Այս վիպասանութիւնը հինգ հատորէ կը բաղկանայ, որուն Ա. հատորն արդէն հրատարակուած, եւ Բ. հատորն ալ մօտիկ տակ է, որ մօտ օրերս պիտի հրատարակուի։

Ամբողջ գործոյն գինն է բաժանորդաց համար մէկ արծաթ Մէճիտ։

Իւրաքանչիւր հատորը մէկ քառորդ արծաթ։

Բաժանորդագրութեան տեղերն են Զագմաղ ճրլար եօղուշու Յարութիւն Մարգարեանի 25 թիւ Գրատունը. Մահմուտ-բաշա Պոյաճի Մանուկ աղային 208 թիւ խանութը. և բոլոր Հայ գրավաճառաց քով հատով կը ծախուի։

Խ. Պ. Ա.

———

Ա. ընտրող Թաղեցիս Թօր գարուի

Ակէց յառաջ Ստեփան էֆէնտի Փափազեան՝ որ Թաղիս և Մշոյ գաւառի կողմանէ միանդամայն երեսփոխան ընտրուած էր, Մշոյ երեսփոխանութիւնը ընդունած ըլլալովը, այս անգամ ըստ հրահանգի Ս. Պատրիարք Հօր նոր մէկ երեսփոխանի մը ընտրութեան ձեռնարկելով՝ իրաւութիւն ընտրողաց ընտրողական ժողովը հետագայ եռապատիկ թուով ընտրելեաց ցանկը Ս. Եկեղեցւոյ գաւիթը կախել տուած է։ Խաչատուր էֆ. Ոսկանեան (հիւպատոս)

Մինաս » Դարամաճեան

Սիմոն » Գրիգորեան

Այն ամէն թաղեցիք՝ որոնք իրաւունքունին ընտրողութեան մասնակցելու, պարտին խղճի մտօք ընտրել կամ վերընտրել երեք անձերէն կամ դրսէն այնպիսի անձ մը, որ ըստ 68րդ. յօդուածի Սահմանադրութեան 30 տարին լրացուցած՝ տէրութեան և ազգային օրինաց հմուտ, բարի, ս ուաքինի և ազգասէր մէկը եղած ըլլայ։

Քուէարկութիւնը առաջիկայ կիրակի նոյ. 14 պիտի կատարուի, Ս. Եկեղեցւոյ մէջ սկսուելով ժամը 4 էն մինչև 5½ որմէ անմիջապէս ետեւ քուէհամարը պիտի սկսի, հետեւաբար ժամը 5½ էն ետեւ քուէ չընդունուիր, ընտրողք անձամբ իրենց քուէն պարտին բերել, եթէ բանաւոր պատճառ չկրնայ գալ, վստահելի անձի մը ձեռամբ պարտի իր ստորագրովը նամակի մը մէջ ներփակեալ ուղղել առ Նախագահ ընտրողական ժողովոյ։

7 Նոյ. 1871 Նախագահ

Թօր գաբու Ընտրողական ժողովոյ

Մարկոսվ. Մանասեան

———

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Թ Ա Տ Ր Ո Ն

Բ Ա Բ Ե Մ Ի Ր Ընկերութեան

ՅՕՐԹԱԳԻԻ.

ՀԻՆԳԵՐՈՐԴ Շ. ԶԱՆ

Բարեսէր ընկերութիւնը պարտք կը համարի ներկայ յայտարարս թեամբ ծանուցանել արդէն հասարակութեան, որ իւր այս շրջանին ներկայացմանց սկզբնաւորութիւնը պիտի ըլլայ ամսոյս 14ին կիրակի դիշեր. եւ միանդամայն կանխաւ նուիրել իւր շնորհակալութիւնը բոլոր թատերասէր ազգայնոց որք պիտի բարեհաճին քաջալերել իւր աշխատութիւնը յաճախելով ի թատրոն։

Բարեսէր ընկերութիւնը իւր նախորդ չորս շրջաններուն մէջ աշխատութիւն եւ ճիգ չէ խնայած իւր թատրոնին յառաջադիմութեանն եւ թատերասէր ազգայնոց գոհունակութեանը արժանանալու համար, որով ընկերական ոգին սիրող եւ յարգող ազգամիտ ազգայնոց խրախուսանքն ու ձեռնտուութեամբը յառաջադիմական ջոյլեր առած է։ Ահա սոյն եռանդեամբ՝ հասարակութեան մեծագոյն և ազգամիտ մասին իրաւամբ ընդունած՝ թատերական ոգւոյն մէկ մեծ թերութիւնը կը լրացնէ այս անգամ մէկ քանի պատուարժան դերասանուհեաց իւր անձնուէր խմբին մէջ ընդունուելու առթիւը։

Ընկերութիւնս Արդոյ հասարակութեան կողմանէ մինչեւ ցարդ դատ քաջալերութեանն եւ համակրութեանը վրայ վստահացեալ՝ ներկայ շրջանիս մէջ եւս որ և իցէ զոհողութիւն չպիտի խնայէ համբաւաւոր հեղինակաց խաղերուն ընտրութեանը, նրաւաբանի ներդաշնակութեանը եւ տեսարաններու շքեղութեանը համար։

7/19 նոյեմբեր 1871

ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒԵԼԻՔ ԽԱՂԵՐՆ ԵՆ

Սանդուխտ, Սմիրա, Հարսակ և Աշխէն, Սամէլ Աբշուիր, Լուսուհի, Մահ Ադամայ, Կայրին Զաւակը, Անուշակ Որդի, Տէշլիւմա, Նէլի Աշտարակը, Ծեր Միրահար, Անձնիւր Պատուոյն Բժիշկն, Մարի Թիւտօր, Տօն Սկզար տը Պազան, Ցոհի փոխանակ զոհ կամ Սիպերիայի ճանապարհը, Օթէլլո, Ֆաուսթ Մաբրիտանացի, Ատօլֆ Սոֆի, Նենդ և Սէր կամ Լուիզա Միլլէր, Հեղեզատին Զորը կամ Որբ ու Մարդասպանը և այլն և այլն։

ԳԻՆԵՐ ՕԹԵԱԿԱՑ

		Ղէ. Ոդէ սահակ
Յարկ Ա. Ն.	1, 17, 9.	100
» » »	2, 16, 7, 8, 10, 11,	80
» » »	3, 4, 5, 6, 12, 13, 14, 15,	50
Յարկ Բ. »	9,	100
» » »	7, 8, 10, 11	80
» » »	1, 2, 3, 4, 5, 6, 12, 13 14, 15, 16, 17,	40
ՆՍՏՍՐԱՆՔ	Առաջին երեք կարգ	15
»	Մնացեալ եօթը	10
ՄՈՒՏՔ		5

Երեսուն ներկայացմանց համար բաժանորդագրութեան 0/0 20 զեղչ։

ԽԱՐԻՃԻՑԷ

ՄԷՔՍԻԳՕ ԻՍԵԱՆԸ

Լօնտրատա թապ ու նէշը օլուն Մօրնինկ Բօսթ ղազէթասընը, Մէքսիգօ մէմալիքի բայիթախը օլան Մէքսիգօ շէհրինտէքի մուխպիրի, մէմալիքի մէզքիւրէնին իխթիլալը վէ իսեանը իւզէրինէ, աթիտէքի մալիւմաթը վիրմիշ տիր։

Մէքսիգօ 2 հոկտեմբեր.

Ուզուն միւտտէթ հէման ագբլբըզճա պիր բահաթ մէվսիմինտէ պուլունտուքտան սօնրա, նակէհան շէտիտ պիր ալթիւսթիւք կիրտալը իչինէ եուվարլանմըշըզ տըր։

Տինքի կիւն, բայիթախթտա, ղայէթլէ էյի սուրէթտէ թէրթիպ իտիլմիշ, վահշի, մէյեուսանէ (յուսահատ), վէ գանլը պիր իխթիլալ թէճրիւպէսի վուգու պուլտու, վէ պու կիւն, ուզուն միւտտէթտէն պէրու մէմալիքին պաշ պէլասը օլմուշ օլան պիր թագբմ ինսան գասապլարընը վէ խբրսըզլարընը էլինտէ պուլունմուշ օլմատըղըմըզ, անճագ, Ալլահըն պիր ինայէթի տիր։

Հիւքիւմէթին, եանըլմադըգ էսէրի օլան շէֆգաթ ու մէրհամէթի, պու թարզ իխթիլալ քեարլարընա չըգբշմըշ օլանլարտան քէնտի էլինէ տիւշէնլէրին էօմրլէրինի, շիմտիյէ գատար պախշ էյլէմիշ տիր. շիմտի էօյլէ մէմուլ օլունմագտա տըր քի, հիչ պիրիսինին, չօգտան պէրու քէնտի գբսմէթի օլմուշ օլան էօլիւմտէն գուրթուլմասընա միւսաատ իտիլմէյէճէք տիր։

Զանն իտէրիմ քի, նէկրէթին իսմինի տէրխաթը իտէրսինիզ։

Շու սօն իւչ սէնէ զարֆընտա, սիզէ եազմըշ օլտուղում մէքթուպլարտա, կիւճ իլէ էօյլէ պիր մէքթուպ պուլունապիլիր քի, մէզքիւր մէքթուպտա, մէրգումուն իսմի, նա պիր իսեան սէրկէրտէսի եախօտ հիւքիւմէթէ գարշը պիր ֆէնալըգ միւճիտտի օլմուշ օլտուղու իչին զիքր իտիլմէմիշ օլապիլսին։

Մէրգումուն տիւնքի բէզալէթինտէն էվվէլքի սօն բէզալէթի, պունտան պիր գաչ այ մուգատտէմ, ժուարէզի (Մէքսիգօ ճիւմհուրիյէթինին բէյրսի) վէ քէնտի Դապինէթօսու աղալարընը վուրուպ էօլտիրմէք իչին թէրթիպ իլլէմիշ օլտուղու գաթիլիք իտի. վէ տերխաթը իտէպիլիրսինիզ քի, մէրգումի հէման քէնտի թէրթիպինին մէվգբի իճրայէ գօնուլաճաղը վագբթ ախզ ու կիրիֆթ օլունմուշ, վէ քէնտի ճիւնհասընին իսպաթլարը, աշբպ թաշմագտա իտի իսէ տէ, պիր գաչ հաֆթալրդ մահպուսիյէթտէն պաշդա պիր ճէղայա հիւքմ օլունմատը։

Ժուարէզ, մէրգումա ափվ իթտի, վէ Նէկրէթ, քէնտի մէգատիրշինասլրդընը (երախտագիտութիւն) նէ սուրէթլէ պէեան իտէճէյինի շաշբրմըշ իտի։

Ժուարէզին շէֆգաթ ու մէրհամէթի մէտհ օլունտու, վէ օլ վագբթ էօյլէ զանն օլունտու քի, մէզքիւր հարէքէթ, ադբլաբհա պիր հարէքէթ իտի տէյի։

Լաքին Նէկրէթ, սէրպէսթ սալը վիրիլմիշ օլտուղու կիւնտէն պէրու, քէնտի կիպի օլան պաշդալարը իլէ պէրաբեր, թէքբարէն դաթիլիք վէ իսթիլալ թէրթիպլէրի դուրմագա մէշղուլ պուլունմուշ, վէ տիւնքի կիւն, քէնտի ֆէսատը նօգարբեա տօղրու պոյ վիրէրէք, դանլը պիր թրաճէտիայա թէպտիլ օլմուշ տուր։

Հիքայէյի եէրլի եէրլինճէ անլաթմագ իչին, պէր գաչ հաֆթա էվվէլլէրինէ կիթմէլիյիմ։

Ըէյիսլիք իւզէրինէ չօգտան պէրու սիւրիւքլէնէն լաքին նէթիճէսի ա՛սլա շիւբհէ թահթընտա պուլունմաեան միւնազաա, ժուարէզին, ըէսմէն թէքբարէն քէնտի մէմուրիյէթինտէ իպգա իտիլմէսի իլէ, Սեպտեմբեր 20 տէ խիթամ պուլտու։

Գուրալարընը քեաֆֆէսի տախի ճէմ իտիլիպ հիսապ օլունտուգտա, միւնթէխիպլէրին էքսէրիյէթի ժուարէզին թարաֆընտա օլտուղու կէօրիւլտիւ. պունտանտա մաատա, ժուարէզ, Գօնկրէսօ մէճլիսինտէ տախի, 18 նէֆէր ազա էքսէրիյէթինէ մալիք պուլունմագտա իտի։

Բէնտի բաքիպի (մրցող) օլան Բօրֆիրիօ Տիազ, թէքմիլ պիր սատագաթ վէ իյի եիւրէքլիլիքլէ, քէնտինին մաղլուպ օլմասընա պաշ էյտի. ժուարէզին տիկէր բաքիպի օլան Լէրտօ թէժատա տախի, տիկէրինինքինէ միւսաֆի օլան պիր տօղրուլուգլա քէնտի եէնիլմէսինէ իթաաթ իթմէտի իսէ տէ, էհալինին բէյինէ թէսլիմ օլմագ արզուսինի, թըպգբ տիկէրի կիպի պէեանէ միւսաբաաթ իյլէմիշ իտի. իմտի հէր պիր շէյ սըրասընտա տըր կիպի կէօրիւնտիւ։

Լաքին ժուարէզին թէքբարէն բէյիս նասպ օլունմուշ օլմասը Գօնկրէսօ մէճլիսի թարաֆընտան իլան իտիլէճէյի աշիքեար օլուր օլմազ, պիր թագբմ էեալէթլէրին խօշնուտսուզ գալմըշ օլան էհալիլէրի, ֆէսատա հաղբրանմաեա պաշլատըլար։

Օագզադատա ֆէսատ պայրաղընը աշմըշ օլան էհալի, պէն Տիեազըն թարաֆընտաեբմ տեյի իլան իյլէտի վէ մէրգումմ տօղրու եիւրէքլի վէ քէնտի մէմալիքինի սեվէր օլան զաթտան, զէրրե գատար պիր թէշվիգաթ (քաջալերութիւն) կէօրմիւշ օլմատըղը հալտէ, Օաքզագօ, Զիարա, վէ Թապասքօ էեալէթլէրինին, Մէքսիքօ պիրլիյինտէն այրըլմագըղը վէ կուաթէմալայը տախի պէրապէր ալարագ, մէզքիւր էեալէթլէրտէն, Մէքսիգօնուն ճէնուպի էեալէթլէրի նամը իլէ եէնի պիր ճիւմհուրիյէթ թէշքիլ իթմէքլիք թէրթիպլէրինի գուրմագ իչին, մէրգումուն իսմինի գուլլանմաեա պաշլատը,

Նէկրէթ, Թօլէտօ վէ Բիվէրօ տախի մէրգուման ասըլար իլէ իթթիֆագտա պուլունմագտա իտիլէր իսէ տէ, պունլարըն ժուարէզի էօլտիրմէքլիյէ վէ մէվճուտ պուլունան հիւքիւմէթի թէքմիլէն տէվիրմէքլիյէ տայիր, քէնտիլէրինճէ այրը պիր թէրթիպլէրի տախի պուլունմագտա իտի։

Գօնկրէսօ մէճլիսի, դարարկիր օլան վագբթտա թէճէմմիւ իտիպ, վէ քէնտինէ լաղըմ կէլէն բապբթաեբ վէրիպ, ժուարէզին, ճիւմհուրիյէթ բէյիսի օլմուշ օլտուղունու իլան իյլէտի, վէ պաղը կէօնա հէնէճան կէօրիւլտիւ իսէտ հիչ պիր ույղունսուզլուգ վուգու պուլմատը։

Ժուարէզ Գօնկրէսօ մէճլիսինտէ պիր նութգ իրատ իտիպ, ասայիշի հալի պագբ սագլամաեա, վէ դանունլարը նօգթասը նօգթասընա իճրա իթմէեէ տայիր օլան դարարընը պիր տէֆա տահա թէքբէրրիւր էյլէտի։

Միւմիլէյհ տախիլի իսլահաթա տայիր ումումի վէ թէքմիլ պիր ուսուլ էլէ ալընմասընը, տէմիր նօլլար վէ տէնիզ գբնբլարընտա գալէալար եարբլմասընը նասիհաթ իտիպ, էճնէպի մէմալիքլէր իլէ թէքբարէն միւհագաթտա պուլունմագլըղա ասայիր օլան ահտնամէլէր մուխապէրաթընը թաստիք էյլէմէյէ սէօզ վէրտի, վէ Մէքսիքօ ճիւմհուրիյէթինին տահա զիեատէ մէսուտ (երջանիկ) կիւնլէր կէօրէճէյի իւմիտի իւզէրինէ տախի, պաղը զայրէթլի սէօզլէրտէ պուլունտու։

Լաքին միւմիլէյհ պունլարը սէօյլէմէքտէ օլտուղու սըրատա, քէնտի տիւշմէնլէրի, վէ Մէքսիգօտա ասայիշի հալին իպգասը տիւշմէնլէրի, հարէքէթ իտիպ իշ կէօրմէքտէ իտիլէր, վէ քէնտինին թէքբարէն ըէյիսլիք մէմուրիյէթինտէ իպգա օլմուշ օլմասընին ֆէրտասը կիւնիւ էօյլէ խապէրլէր ալմաեա պաշլատըգ քի, մէզքիւր խապէրլէրին մէմալիքին հէր թարաֆընտա պիր իխթիլալ չըգարմագ պաշլանկըճը օլան ֆէսատարա տայիր օլտուգլարը, չաբուգ անլաշըլըը։

Իլք խապէրլէր, Թիւնալօնտան վէ Գասալդատան կէլտի. մէզքիւր մահէլլէրտէ, Բէտրօ Մարթինէզ իսեան պայրաղընը քիւշատ էյլէմիշ իտի։

Պատէհու իշիթտիք քի, իւչ նէֆէր ժէնէրալլար վէ իքի նէֆէր միրալայլար, վէ քէնտի պիր չօգ թէվապիլէրի, Սինալօատա աեաղա գալգմշշլար իտի։ Պունուն արգասընտան տահա ֆէնա խապէրլէր կէլտի։

Լօյլէ կէօրիւնիւր իտի քի, մէրգուման ասըլար, Նուէվօ Լէօն էեալէթինին զարպ թարաֆընտա, քէնտի էօնլէրինէ նէ քի կէլմիշ իսէ սիլիպ սիւբիւրմիւշլեր իտի։

Բեաֆֆէսի պիրտէն պիրլէշէրէք, պիր օրտու օլմուշլար, վէ Մաթամօրաս կիւմրիւ յինիւ զապթ իթմէք իչին, մէզքիւր շէհրին իւզէրինէ եիւրիւմէյէ հաղբրանմագտա իտիլեր։

Մէզքիւր էեալէթին տիկէր ուճու սատրդ գալմբ, վէ տահա զիեատէ գանլը վագբթլար վուգու պուլաճաղը հագգընտա աշիքեար պիր իհթիմալ պուլունմագտա իտի։

Լաքին պիղ էօյլէ իսեանլարա օլ գատար ալբշմրշբզ տըր քի, մէզքիւր խապէրլէր, պիզէ չօգլուգ պիր գօրգու վիրմէտիլեր, վէ հագբգաթէն տէ, տիւնքի կիւնէ գատար պուրատա, հէր պիր շէյ թըպգբ էվվէլքի հալտէ տէվամ իյլէմիշ տիր. թա քի տիւնքի կիւն, իխթիլալ, ասըլ բայիթախթըն իչինտէ բաթլագ վիրմիշ տիր։

Քէնտի սէրպէսթ պըրագբլմասընտան պէրու, չէհրիմիզ պաշը իւզէրինտէ պիր թէհլիքէ օլմուշ օլան Նէկրէթ, Թօլէտօ, Բիվէրօ, վէ Լշավարրիա — քեաֆֆէսի տախի այնի մահատան պուլունան ատէմլեր — քէնտի էթրաֆլարընտա, 400 քիշիտէն միւրէթթէպ կիզլի պիր կիւրուհ ճէմ իյլէմէյէ միւքթէտիր օլմուշլար իտի. մէզքիւր կիւրուհ խիյանէթլիք, հիյլէ, վէ սօնուճունուգ իճրասընա ալբշգան վէ հաղբը պիր կիւրուհ իտի։

Պունլարտան պաղբլարը զապթիյէ, վէ պաղբլարը տախի ասքէր իտիլէր։

Իթթիֆագա գարարկիր օլմուշ պիր նիշանտա, հէր շէյ կէօզլէրինէ ալմբշ օլան մէրգուման խաշարիլէր տիւնքի կիւն ճէմ օլտուլար. վէ նակէհան, ժէնէրալ Բօգանըն գօմանտասը թահթընտա պուլունմուշ օլան իշ գալէա իւզէրինէ, վէ տէրունինտէ 800 նէֆէր մահպուսլար պուլունմուշ օլան Պէլան մահպուսխանէսի իւզէրինէ հիւճում իթտիլէր։

Մէզքիւր իքի մահէլլ իւզէրինէ վուգու պուլան հիւճումլար տախի, մուվաֆֆաղբյեէթլէ պաշա չբգտը. մահպուսլար սալը վիրիլէրէք էլլէրինէ սիլահ վիրիլտի, վէ պունլար տախի, զաթէն ասբլարընը ասբլ չօգլուղու օլան գօլունուն պիր եօլ աչբպ իչէրի կիրմէյէ միւքթէտիր օլապիլմիշ օլտուղու իչ գալէա իւզէրինէ եիւրիւյիւշ իթտիլէր։

ժէնէրալ Բօգա թարաֆընտան կէօսթէրիլէն ճիւզի պիր թէրէտտիւտ (վարանում), միւհլիք (մահացու) օլապիլիր իտի. միւմայիլէյհ ժէնէրալ, գարաղօլ նէֆէրլէրինին թիւֆէնք պօչաթըլմալարը սէսինտէն ուեանտը, վէ եարը կիյինմիշ վէ եարը չըպլագ պուլունմուշ օլտուղու հալտէ, գավղա մէյտանընա գօչտու։

Հէլէ քի գալէանընը մուսթահֆըզ ասքիրի, զաֆլէթէ կէլմիշ իտի իսէ տէ, ասլա շաշբրմաեարագ պիր պօզկուն վիրմէմիշ իտի. պունլար, պիր գաչ տագբգա զարֆընտա նիզամը պիր պէօլիք հէյեթինէ կիրիպ, վէ ժէնէրալ Բօգա տախի պաշլարընտա պուլունմուշ օլտուղու հալտէ, պէհատրանէ, քէնտի խասիմլէրի իւզէրինէ հիւճում իթտիլէր։

Գավղա գբսսա սիւրտիւ. Նէկրէթ վէ քէնտի իւչ նէֆէր դայմագամլարը, տապանը գալտըրըպ գաչտըլար. ժէնէրալ Գասթրօ տախի Բիվէրօնուն արգասընտան գօվալամագտա իքէն, մէրգումնակէհան սրգասընա տէօնիւպ, ժէնէրալ Գասթրօյու թապանճա իլէ եիւրէյինտէն վուրտու վէ եէրէ սերտի, վէ պատէհու թէքբարէն գաչմասընա տէվամ իյլէտի։

Եարբմ սաաթ զարֆընտա հէր պիր շէյ պիթմիշ օլուպ, իսեան պարեաղընը քիւշատ իթմիշ օլանլարըն պիսիլք գբսմը, քէնտիլէրէ մէրհամէթ խտիլմէսինի նիեազ իտէրէք, սիլահլարընը եէրէ ալթտըլար։

Օլ հէնկեամտէ, մէրգումանըն էօմրլէրինէ տօգունուլմատը, լաքին պուսապահ, անլէրտէն 250 նէֆէրի վէ իքի նէֆէր տախի օֆիչեալլարը, 10 ար 10 ար թիւֆէնքէ ժութուլտուլար։

Նէկրէթ վէ քէնտի իւչ նէֆէր շէրիքլէրի, հալէա սաղլը պուլունմագտա աբրլար, լաքին անլէր տախի աղվագբթտան էլէ կէչէրլէր. վէ պու այքն սօնուճտան էվվէլ, մէրգումանընն տախի գաթլ իտիլմիշ օլմալարը խապէրինի վիրմէքլիյէ Նայիլ օլմագ էմէլինտէ.յիմ։

Ֆէնա օլտուղու գատար տիվանէճէ տախի օլմուշ օլան մէզքիւր վագա, ժուարէզ հիւքիւմէթինի գուվվէթլէտէճէք տիր, վէ պու կիւն եարբն, էեալէթլէրտէքի իսեանընն պասթբրբլմքշ օլմասընը տախի տույմագլբղը մէմուլ իթմէքտէյիզ։

ԲԱՐԱՆՁՐԵԻ ԵՒ ՕԴԱԲԱՐ

Երկրիս վրայի հնագրքրական երեւոյթից մին ալ օդին մէջէն քարեր թափին է։ Ասի քարանձրեւ կը կոչենք երբ բաղմաթիւ քարեր 'ի միասին յերկիր թափին, իսկ հատ հատ իյնող քարերը օդաքար կամ երկնաքար (Աէրոլիթ, Ուրանոլիթ) կըսուին։

Այս երեւոյթը 'ի վաղուց անտի ընդունեալ ու խոհուն անձանց ուշադրութիւնը գրաւած էր։ Լիվիուս Լատին պատմագիրը Ալպեան լերանց վրայ Բրիստոսէն 654 տարի առաջ քար տեղալն կը յիշէ։ Փլինիուս կը պատմէ թէ Անաքսակօրաս գուշակից թէ արեգակէն քար պիտի թափի և այս մարգարէութիւնը Թրակիոյ Էկօս գետին մօտերը կատարուեցաւ։ Զինայ և Ա-

բաբացւոց մէջ ալ այս տեսակ յիշատակութիւնք սակաւաթիւ չեն։

Քարանձրեւն կամ օդաքարն միայն երբեմնական երեւոյթներ չեն. կրնայ տարւոյն ամեն եղանակին, գիշեր և ցերեկ, 'ի ծով և 'ի ցամաք պատահիլ։ Նոքա ինկած ատեններն կոր գիծ մը կը ձեւացնեն և մեծ արագութեամբ յերկիր սլանան։ Ոմանք ալ օդին մէջ բռնկելով ճամբուն վրայ կը սառին և վրանին ապակեղէն կեղեւ մը կապած վար կիյնան, և եթէ անմիջապէս իջնալէն ետեւ քննուին տաք են և ծծմբաբային հոտ և գոլորշիք կը բուրեն։ Քարանձրեւն կամ օդաքարը միշտ ամպերու գոռումներով և որոտման ու թնդանօթի շառաչմանց նման աղաղակներով կը պատահին։ Քարերը թէ մեծութեան և թէ ծանրութեան նկատմամբ մէկզմէկէ կը տարբերին։ Ոմանց բաղադրութիւնը պարզ քար է, իսկ այլոց մէջ տեսակ տեսակ մետաղներ կը գտնուին։

Հոս օդէն ինկած քարերուն մէկ քանիին պատմութիւնը ընենք։

Աւստրիոյ մէջ 1511 սեպտ. 4 ին կէս օրուան ատեն երկնից երեսը այնպէս իաւարեցաւ որ գիշերուան նման մութ եղաւ։ Խիտ ամպէ մը շանթեր կը սրլանային և որոտումներ կը լսուէին։ Ասի 2 ժամ շարունակեց, յետոյ 1200 քարեր յերկիր թափեցան որոյ մին 40–50 օխայ կը կշռէր։ Բազում թռչունք, ոչխարք և ձուկեր այս քարանձրեւին զոհ եղան։

Պատինի մէջ 1671 փետր. 27 ին օդէն 3–4 օխայ ծանրութեամբ քար մը ինկաւ։ Նախ սարսափելի որոտմանց ձայներ շատերը ահի և երկիւղի մէջ թողուցին. ոմանք երեսի վրայ գետինը տարածուեցան. յետոյ սեւ քար մը ինկաւ որուն ծանրութիւնը մեծութեանը հետ բաղդատելով բաղմայ զարմանքը կը գրգռէր։ Անգղիոյ մէջ ալ 1795 դեկտ. 13 ին օդաքար մ'ինկաւ սաստիկ շառաչմամբ և կայծեր արձակելով։ Ասի 18 մատնաչափ գետնին մէջ թաղուեցաւ. երբ դուրս հանուեցաւ ջերմէր և ծծմբոյ հոտ ուներ։

Ներկայ դարուս ալ Դաղղիոյ Լ'Օռն գաւառին մէջ քարանձրեւ տեղի ունեցաւ։

Նախ որոտում մը 5–6 քսպէի չափ բնակիչները սարսափի մէջ ձգեց, յետոյ երկու կամ երեք հազարի չափ քարեր սկսան օդէն թափթփիլ. անոնց չատը գետինը ծակելով թաղուեցան և դուրս հանուած ատեններն տաք էին և կը մխային։ Ոմանք ալ շէնքերու մէջ էին ինկած ուր այնպիսի գարշելի հոտ մը կարձակէին որ պարտաւորեցան զանոնք դուրս հանել։ Դերմանայի բնաւին մը մինչեւ յարդ նկատուած քարանձրեւներէն և օդաքարներէն հաշիւ ընելով կըսէ թէ բոլոր երկրագունտիս վրայ, 'ի ծով և 'ի ցամաք, տարին 188 այս տեսակ երեւոյթներ տեղի կունենան։ Ճիլկերթ կը պատմէ թէ կրակ դարձած քար մը օդին մէջէն նաւի մը վրայ թնալով երկու նաւաստիք սպաննեց։

Օդաքարին բուն աղբիւրը ուր ըլլալուն նկատմամբ կարծիքները իրարմէ շատ։ կը տարբերին։ Ոմանք կըսեն թէ ա՛սէրուի և կայծակի նման օդին մէջ կը գոյանան, այլք կը հաստատեն թէ հրաբուղխներէն ժայթքած քարերն են, Թիթը կըսէ թէ երկրիս մագնիսականն և եղերդական ըստութիւնը զանոնք մթնոլորտին մէջ կը գոյացնէ, Լաբլաս կը հաստատէ թէ լուսինէն կիյնան։ Լիխթընպէրկ զանոնք երկրիս տաշեղները կանուանէ որ երկրագունտին արեգակին շուրջը դառնալով ատենը արագութեամբ նետուելով կը բորբոքին. ուրիշներն ալ զանոնք մոլորակաց կարգը կը դասեն։

Մեր կարծիքը ամենէն հաւանականն է այսինքն բնաղինք մինչեւ այսօր օդաքարերուն ուսկից գալը դեռ չեն գիտեր. և յիրաւի զարմանալի չէ այս. ինչու որ գիտունները իրենց բուն ծնողքներուն ով լինիլն դեռ չեն գտած. ոմանք կը վիճեն թէ կէնդանիներէ են սերած և այլք թէ ծովէն են բուսած և այլն։ Ուրիշ ատեն ասոր վրայ ալ կը խօսինք։

Գ. Պաղտասարեան

ՏԱԽԻԼԻՑԷ

ԻՍԹԱՆԳՈԼՏԱ ՀԱՄՄԱԼԼԸԳ

Մ-Դ-ԴԲ 1757Ի-Ի Ն-ԻԵ-ԻՆԴԵՆ ԳՈԲԷՍԿ

Մէրգուման համմալլար զապթիէէյի տախի տիւնէմէեերէք գարշը գոյտուգտան պաշգա, իշլէրինտէն պիրիսի պիզէ գարշը էրմէնի օլմամբզը գարբշոբրարագ, հագարէթ իյլէտի, էրմէնի արգատաշլարը ապա մէրգումա կիւճէնմէտիլէր, չիւնքի պիրլիքտէ պիր գաչ դշ. գաղանաճագ օլտուգլարընտան, պէսպէլլի հէր վագբթ վէ հէր եէրտէ միլլէթիմիզ իւզէրինտէ կէօրիւլէն գօրգագլբզը իրթիքեապ իլէ սիւքիւթ իյլէտիլէր, պիզ ակն ընդ ական և ատամն ընդ ատամանք իճրայէ պաշլատբզ, խալդ պիրիքտի, մուարաղա պիւյիւտիւ, վէ Սամաթեալը տօսթլարտան պիրիսի օլ հէնկեամտէ կէչմէքտէ իքէն, մէզքիւր միլլէթ իսմինէ օլունան հագարէթէ տաեանամաեարագ լագբրտբեա գարբշոբ, թուլումպաճը պիզտէն զիեատէ օնա քիւֆր իթմէկէ պաշլաաբ, վէ մէրգում տօսթումուզ մէրգումա զապթիյէյէ վիրտի, պէրապէր եօգարբեա թէքքէնին գարշբսբնտաքի զապթիյէեէ կիթտիք, վէ օրատա միւլազիմ աղայը պուլամատրզբմբզտան, օն պաշբեա վուգուի հալի նագլիթտիք մէրգում պիր թարաֆտան մէյտան սիւբիւրկէսիյէ օտալարբնը օվուշտուրուպ եբյգամագտա օլտուղու հալտէ կիւեա պիզի տիյնէտի, լաքին պիզիմ լագբրտբլարբմբզտան զիեատէ, իսլամ թուլումպաճընբն լագբրտբսբնա էհէմմիյէթ վիրմէք իսթէտիկինտէն, պիզիմ օնա քիւֆր իթմէմիշ օլմամբզը պիր իքի տէֆա սիւալ իյլէտիքտէն սօնրա, իքի էլինին շէհատէթ բարմագլարընը իւսթ իւսթէ կէթիրէրէք պիր խաչ եարտը, պիզիմտէ, տուր պագալըմ շու ատամ նէ եարաճագ տբր տէյի մէրադբմբզ արթտը, վէ էվվէլա խաչը տօսթումուզա թէքքիթ իտէրէք, էկէր ոէն քիւֆր իթմէտին իսէ, «էօ՛ր շու խաչը» տէտի, վէ պատէհու այնի թէքքիթիվ պիզէ իյլէտի, իքիմիզտէ թօհաֆ նէվինտէն օլարագ, վէ նէ մագուլէ զապիթէրէ հաքիմէրէ թէսատիւֆ իթմէմիզ էւզէրինէ տիւշիւնէրէք իքիմիզ տախի էօրտիւք, վէ սօնունտա պունտան նէ նէթիճէ չէգարաճաղընը անլամագ իսթէտիք։ Պու պիրինճի մուհաքէմէ, իսթինթագ վէ եախօտ զապթը տավա պիթտիքտէն սօնրա, հիչ պիր շէյ իճրա իթմէեէրէք, վէ պունլար պիրպիրլէրինտէն քիւֆր իչին շիքեայէթ իտէեօրլար տէյէրէք, պիզի պիր զապթիյէ իլէ Դալաթաեա վոյվոտա գօնաղընա կէօնտէրմէք իսթէտիտիմէք տիրլքի մէզքիւր խաչ մուչ հէրսի պօչա վագբթ կէչիրմէք իսիչ։

Պիզ զաթէն միւթէսարբբֆլբգտան զապթիյէ իլէ կէլմիշ օլտուղումուղու կիւճ իլէ վէ պաղբրմագ սայէսինտէ իշիթտիրէպիլտիկիմիզտէն, թէքքարէն միւթէսարբբֆլբզա կիտիպ վէ թէքքարէն պիզ էվվէլքի էֆէնտինին հուզուրունա չբգտբզ, վէ վուգուի հալի նագլ իթտիք։

Պու տէֆա էֆէնտի թավր ու լիսանը տէյիշթիրէրէք, տավաեբ տիյնէմէք իսթէմէտի, պիզ քէնտի էմր ու բէյի իլէ հարէքէթ իթտիկիմիզի, վէ արատան անճագ օն տագբգա կէչմիշ օլտուղունու տէրխաթբը իթտիրտիք։ էֆէնտի հիտտէթլէնմէյէ պաշլատը, պիզ թէքքար քէնտի էվվէլքի սէօյլէտիքլէրինի սէօյլէտիք, տահա զիեատէ հիտտէթլէնտի, վէ քէնտի լիսանընտան չբգմբշ օլան լագբրտբլարբը, էլիմիզտէ սէնէտ կիպի թութմուշ օլտուղումուզ իյին կիւճէնտի, պիզ ելինէ հալիմանէ սուրէթտէ քէնտի լագբրտբլարբնը մէյտանէ կէթիրտիք, վէ, «պու տավաեբ տիյնէյէճէք պաշգա պիր մահէլ վէ եախօտ հիւքիւմէթ վա՞ր մը տբր» տէյի սիւալ իյլէտիք։ էֆէնտի տահա զիեատէ հիտտէթլէնտի, վէ պու տէֆա զաղապա տախի կէլէրէք, վէ պէն պու տավաեբ տիյնէմէյէճէկէ՞մ, տիյնէմէյէճէկիմ, միւպարէք կիւնատ պէլա՞ մը կէլտին պուրաեա տիյէրէք, պիզի տիշարը չբգարմալաբընը զապթիյէլերէ էմր իյլէտի։

Թիւրքիամբզտա չօգ քէրբէ գուլլանբլան պու գօլայ սիլահ տբր, պիր հաքիմ վէ եա պիր զապթի, հագգը պիր սիւալէ ճէվապ վիրէմէտիքլէրինտէ, վէ եախօտ վիրմէք իսթէմէտիքլէրինտէ, «ալքն աշաղը, վիրին տիշարբ» էմրինի վիրմէքտէ, վէ պէօյլէլիքլէ եագաեբ գուրթարմագտա տբրլար։

Պիզիմ ճէպրէ գարշբլբգ գուվվէթիմիզ օլմատբզընտան չբգտբզ օտատան տիշարը, վէ միւթէսարբբֆ պէյէ վուգուի հալի իֆատէ իտէրէք, տէյիլ թուլումպաճբտան, իլլա միւմսիլէյհ զապթի էֆէնտիտէն թէշէքքիր իյլէմէք նիյէթիյլէ դօշուդ եօգարբը, պագտբգ քի պէյ էֆէնտի օրատա տէյիլ, վագթին միւսաատէսի եօգ, բիանօ էօթէտէ գալտը, հէր հալտէ, օլ կիւն կէօնտէրմէք՝ իտտաասբնտաեբզ, չարէմիզ քէսիլտի, վէ ս.այիրէտէ պուլունան մէմուրլինտէն՝ պիր տօսթումուզա վուգուի հալի նագշ ու պէեան իյլէսիք, թէշէքքիւր լատէրիզ, անինտէ դօշարագ միւմսիլէյհ հիտտէթլէնէն, վէ սէօզիւնիւ կէրի ալան պին պաշբէֆէնտիյէ, գուլաղընտան աշաղը պիր շէյլէր սէօյլէտի, զանն իտէրիզ քի, պիզիմ քիմ, վէ նասբլ ատամ օլտուղումուզու անլաթտը. էֆէնտի պու տէֆատա պաշգա պիր լիսան գուլլանարագ, բէք հբրսլը պիր վագթինտէ բասթ կէլմիշ օլտուղումուզտան պու տավաեբը տիյնէյէմէտիկինի պէեան իյլէտի, պիզտէ բէմալի նէզաքէթ իլէ, քէնտիլէրին էօյլէ պիր հիտտէթլի վագբթլարընա թէսատիւֆ իտէրէք, հէմ տավամբզը զայպ իտիպ, վէ հէմտէ հագարէթ իշիթմէմիզտէն տօլաեբ պէեանը էսէֆ պիրլէ պբրագբպ տիշարը չբգտբզ։

Կէլէլիմ պիզիմ տօսթա։

Մէրգում տախի եօգարտան աշաղը ինտի. օնլար տախի պիր հուզուրա չբգարագ իֆատէյի հալ իթմիշլէր, եանի իքի թարաֆտա քիւֆր իթտի թէշէքքիսինտէ պուլունմուշ, վէ տավաեբը տիյնէյէն էֆէնտի, թուլումպաճբտան զիեատէ Հայը գապահաթը չբգարմագ իսթէտիկինտէն, «կէօթիւրիւն պունլարը ժուրնալ օտասընտա, համմալ պու ատամա քիւֆր իթմիշ, վէ պու ատամտա համմալա քիւֆր իթտիքտէն պաշգա պաշբնատա պիր շէմսիյէ վուրմուշ» տէյի էմր իյլէտիկինի կէօրտիւկիւնտէ (հալպուքի համմալբն էօյլէ պիր իֆթիրա իթտիկի եօգ իսէ տէ, պէսպէլլի տիյնէյէն էֆէնտի մէրգում տօսթումուզուն էլինտէ պուլունան շէմսիյէտէն էօյլէ պիր շիւբհէյէ զահիպ օլմուշ տուր), իճապ իտէն պիր դաչ լագբրտբեբ սէօյլէյէրէք, վէ պիզիմ կիպի տավատան վազ կէչէրէք, պբրագբպ տիշարը չբգմաեա մէճպուր օլմուշ տուր։

Հէր նէ հալ իսէ, պիզ համմալ քէյֆիյէթինի, պատէհու բիեանօեու սաթանբն իւզէրինէ պբրագարագ, ալբպ եէօրիւյիւ վիրմիշիզ տիր, վէ բիեանօեուտա եինէ մէրգուման համմալլար մահէլլինէ կէօթիւրմիշլէր տիր. լաքին, պիզիմ անլատաճագբմբզ շուտուր քի, պիզ թատրալարտա պուլունան պիր թագբմ մէմուրինին էթվար ու հարաքեաթը զայրի լաեբգասընտան թէշէքքիլէր իթմէքտէ օլտուղումուզ հալտէ, հալէա, հէմ իսթանպօլտա վէ հէմտէ Պէյօղլու կիպի պիր մահէլլտէ տախի պու եօլտա ատի մուամէլէլէր կէօրիւլմէքտէ, վէ էնվայի պիւյիւք իսլահաթլար արզու վէ միւբատ օլունտուզու թագտիրտէ, հալէա իսթանպօլտա, 1871 սէնէսի սօնլարընտա պիլէ, տէյիլ հիւքիւմէթ, իլլա համմալլար, պիզիմ մալիմիզէ, փարամբզա, քէյֆ ու միւբատաբմբզա հիւքմ իթմէքտէ տիրլէր։

Լմմա, էսնաֆճա պիր ուսուլ ու նիզամ վար իսիչ, վէ մէզքիւր նիզամբնտա մուհասսէնաթը վէ էլզէմիյէթի վար իսիչ. օնա գարշը պիր շէյ տէյէմէյիզ, ֆագաթ չունու սէօյլէրիզ քի, հէր նիզամտան ումում իչին, վէ իքի թարաֆ իչին մէնֆաաթ վէ մուհասսէնաթ հասբլ օլմալը տբր. եաւբնրզ պիր թարաֆ ֆայիտէմէնտ օլմալը տէյիլ տիր։ Մէսէյա, պիր մահէլլին եիւքէրինի, անճագ օլ մահէլլին համմալլարը թաշբմալը իսիչէր, չօգ իյի, մատամ քի համմալ սէրպէսթ տիր վէ միւշթէրի պաղլը տբր, հալիյէ համմալ քէյֆինճէ փարա իսթէյէկիլիր, քէյֆի իսթէտիկի վագբթ, վէ քէյֆի իսթէտիկի սուրէթտէ կէօթիւրէպիլիր. ղէվալը միւշթէրի էլինտէ էսիր օլմալը վէ եալբարբզ եագարմալը տբր, հիչ պէօյլէ պիր հալ ճայիզ օլմալը՞ մը տբր։ Համմալբն պիրիսի իլէ պիր մուարաղաեա թութուլուզունտա, անինտէ տավաեբ քէսճէք հաքի՞մ քիմ տիր, նիզամը՞ նէ տիր. ճէղասը՞ նէ տիր. վագաա, սատէ պիր տիւշիւնիւշէ, պու քիւշիւք պիր շէյ կիպի կէօրիւնմէքտէ տիր, լաքին տէյէպիլիրիզ քի, եալբնրզ իսթանպօլտա, եալբնրզ պու եիւզտէն պիր դաչ պին մուարաղա զուհուր իթտիկինտէն, իպատուլլահ չէնէ եօրմագտա, հէմ վագբթ զայպ իթմէքտէ, վէ հէմտէ եագա սիլքճէք մէրթէպէտէ վէլէհ կէթիրէքտէ տիր։

ԹԻՎՃԻՀԱԹ

Տէֆթէրխանէյի ամիրէ նէզարէթի, թէնդիհաթ (իգօնօմիա) գօմիսիօնու ազալբզը իւհտէսինտէ պուլունմագ իւզրէ տէվլէթլու Փեանի բաշա հազրէթլէրինէ,

Տիվանը իսթինաֆ ազալբզը սատէթլու Ըսթամբրաքի էֆէնտիյէ։

Պիրինճի մահքէմէ բիասէթի, իքինճի մահքէմէ ազասընտան իզզէթլու Ալի խայտար պէյէ։

Տիվանը իսթինաֆ ազալբզը. Թիճա-

բէթ մէճլիսի րէյիսի , իզզէթլու Ալի Իւմի էֆէնտիխէ ,

Իքինճի մահքէմէ ազալըղը , մահքէմէյի սուլհիյէ ազասընտան իզզէթլու Գրիգոր էֆէնտիխէ ,

Իւչիւնճիւ մէհքէմէ ազալըղը , մէհքէմէյի թիճարէթ պաշ քեաթիպի իզզէթլու Բաշիտ էֆէնտիխէ ,

Մէհաքիմի թիճարէթ պաշ քեաթիպի իզզէթլու Սայիտ պէյէ ,

Գօմիթէ րիասէթի , ազատէն Օհաննէս էֆէնտիխէ ։

Մէհաքիմի թիճարէթ ազալըղը, տիվանը ահքեամը ադլիյէ միլազիմլէրինտէն Շահպազեան էֆէնտիխէ ,

Գօմիթէ ազալըղը , միլազիմինտէն Իսքէնտէր էֆէնտիխէ ,

Էմթա կէօմիւյիւ նէզարէթի , մուհաֆազա միւտիրի սապըգ իզզէթլու Մահմուտ էֆէնտիխէ ,

Հալէպ րուսումաթ նէզարէթի , մէճլիսի րուսումաթ ազասընտան իզզէթլու Խալիլ էֆէնտիխէ ,

Րուսումաթ էմանէթի մուհասէպէճիլիյի, մուհասէպէ միւմէյիզի րիֆաթլու Րիւշտի էֆէնտիխէ ,

Րուսումաթ մէճլիսի ազալըղը , պաշ քեաթիպ Մէհմէտ պէյէ ,

Րուսումաթ մէճլիսի պաշ քիթապէթի , Հէմտի պէյէ ,

Մուհաֆազա միւտիրլիյի, զիճրիյէ պաշ քեաթիպի սապըգ Շաքիր էֆէնտիխէ ,

Րուսումաթ մէճլիսի մուավինլիյի , սէրկի միւմէյիզի Մուսթաֆա էֆէնտիխէ թէվճիհ պույրուլմուշ տուր ։

Իշ պու բէնճշէմպիհ կիւնիւ , Ջամէ հազրէթի Շահանէլէրի , Պապը Սէրասքէրիխէ թէշրիֆ պուեուրտուգտան սօնրա , ախշամ տուասընը իթմէք իչին Սուլթան Պաեազիտ ճամիինէ կիթմիշլէր վէ իֆթարը տախի Թօփգարու սէրաերնտա իթմիշլէր տիր ։

—Նասըլ քի մալիւմ տիւր , Էօշիր իւզէրինէ եիւզտէ իքի պուչուգ զամմ օլունմուշ իտի , պու տէֆա մէզքիւր զամմ օլունան իքի պուչուգ լաղվ իտիլմիշ տիր ։

—Աւսթրիանըն Նոյեմբր 5 տէ չըգարըլան ժուրնալը տը Ֆլօրանս ղազէթասընտա չու վէճհ իլէ օգունմուշ տուր ։

« Սալթանաթը Սէնիյյէ սէֆիրի Ֆոթիատէս պէյ հազրէթլէրի , գաթիէն Րօմատա իգամէթ իյլէմէք իւզրէ ֆամիլեասը վէ սէֆարէթխանէ ատամլարը իլէ պէրապէր Րօմայա վարըտ օլմուշ տուր » ։

—Կալաչտա տախի գօլէրա իլլէթի մախուֆէսինին պաշ կէօսթէրմիշ օլտուղու մահէլլինտէն պիլտիրիլմիշ տիր։

—Կէչէն կիւն , Պէյօղլունտա Բում մէքթէպինին չահնիշիրի իկինճի պիր գաչ նէֆէր չօճուգլար օյնատըգլարը վագըթ հէր նասըլ իսէ չահնիշիր տըր եըգըլըպ , չօճուգլարտան պիրիսի էօլմիւշ վէ տիկէր չօճուգլար տախի աղըր սուրէթտէ եարալանմըշլար տըր ։

Մէզքիւր գազա , խանէլէրինի թամիր իթմէք իսթէմէնէն էվ սահիպլէրինէ պիր իպրաթ տըր ։

—Պունտան պիր գաչ կիւն աղտէմ Մաքըր քէօյտէ ֆամիլեանըն պիրիսի , զէհիրլի մանթար եէնէրէք աղ գալտը քի զէհիրլէնիփ էճէլէ գուրպան կիտէճէք իտի , հէլէ քի տէրհալ հէքիմ ճէլպ օլունարագ , լազըմ կէլէն իլաճլարըն վիրիլմէսի սայէսինտէ սահիհ պիր էօլիւմտէն գուրթուլմուշ տուր ։

—Աղտանտան տըշարը խապէրլէր , կէչէնլէրտէ Լիմա քէօյիւնտէ պիր պարութ մախզէնի իւզէրինէ չիմշէք տիւշէրէք , պիյիւք պիր եանղըն զուհուր իթմիշ վէ գարիյէնի մէզքիւրուն քեամիլէն խարապ օլմուշ օլտուղունու պիլտիրմէքտէ տիրլէր ։ Մէզքիւր գազատան գաչըգ գուրթուլապիլէն պէտպախթլար , էվլէրինի վէ թէճէմմիւլաթլարընը եիւզ իւսթիւնէ պըրագըպ օվալարա գաչմըշլար իտի ։

—Հիսապ օլունտուղունա նէզարէն, Թըրքամուէյ արապալարընըն կիւնլիւք հասըլաթը, 14.000 ղըշ. պալիղ օլմագտա իմիշ ։

—Իշ պու չարշէնպիհ կիւնիւ , էօյլէտէն սօնրա սաաթ իւչ րատտէլէրինտէ , Պէյօղլունտա տօղրու եօլտա վագէ 374 նումէրօ իլէ մուրագգամ մաղազա էօնիւնտէ թէէսսիւֆ օլունաճագ պիր մէնզարէ վուգու պուլմուշ տուր , չէօյլէ քի, մէզքիւր մաղազանըն եաղըճըլարընտան պիրիսի , էլինտէ պիր թօփ գումաշ պուլունտուղու հալտէ , մաղազատան իչէրի կիրէճէյի վագըթ , գապունուն էօնիւնտէ պիր աւքէրէ րասթ կէլիր , աւքէր մէրգումուն եիւզիւնէ վուրուպ , եօլունա տէվամ իտէր ։

Մէրգում եաղըճը , աւքէրին վահշիճէ հարէքէթինի եիւզիւնէ վուրարագ պիր թագըմ սէօյիւպ սայար ։

Աւքէր , ճէվապ օլմագ իւզրէ , կէրի տէօնէր վէ եաղըճըյա եէնիտէն վուրուր , եաղըճը մաղազաեա գաչըպ եագայը գուրթարըր ։

Պունուն իւզէրինէ , պիր ավուճ չագըլ թաշը ալըպ (օրատա գալտըրըմ թամիր իտիլմէքտէ տիր) մաղազանըն իչէրիսինէ ֆըրլաթըր , պատէհու էլինէ պէօյլէ պիր գալտըրըմ թաշը ալըպ , անը տախի մաղազանըն իչինէ ֆըրլաթմագ իսթէտի իսէ տէ, եօլտան կէչիպ տէօնէն սէյիրճիլէր պըրագմատըլար ։

Աւքէր պիր թագըմ սէօյիւպ սայտըգտան վէ թէհտիտ իթտիքտէն սօնրա ալըպ եիւրիւյիւ վիրտի ։

Մէզքիւր մէնզարէյի սէյր իտէնլէրտէն հիչ պիրիսի , մէրգում աւքէրի ալըղ ու կիրիֆթ իյլէմէյէ ճէսարէթ իտէմէմիշ տիր ։

Մէրգում աւքէրին , Թաշ Գըշլատա պուլունան աւքէրլէրտէն պուլունտուղունու խապէր ալըըգ ։

(Գուրիէ)

—Ցիւն ախշամ կալաչտան վարիտ օլան պիր գըթա թէլէկրաֆ , գօլէրա իլլէթի մախուֆէսինին օրատա տախի պաշ կէօսթէրմիշ օլտուղունու եազըտա չըգարմըշ տըր ։

—Պաշ իմամը սապըգ Խայրուլլահ էֆէնտի , եէնիտէն պաշ իմամ նասպ օլունմուշ տուր ։

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՓԱՆՈՍԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Պու վարժարանըն ?իեաթճանէ գատար ուճուզ օլտուղու, վէ տիկէր վարժարանլարա նիսպէթլէ լա ագալլ եիւզտէ էլլի ֆարգ պուլունտուղու կիպի , հօճալարըն սաերը , լիեագաթը , վէ սայիր ճիհէթլէ պիր նօգսան պուլունմատըգտան պաշգա , պաշգա մէքթէպլէրտէն զիեատէ չալըշըլտըղը տա մէյտանտա տըր . չէօյլէ քի, էկէր, տէյիլ պու ֆիատ իւզրէ, հաթթա, սէքիզ օն լիրա տախի արթըրըլարագ, պու տիգգաթ ու իգտամ խուլասէսի թագտիր իտ., տիկէր մէքթէպլէրէ նիսպէթլէ էն ուճուզ պիր մէքթէպ սայըլաճագը չիւպհէ եօգտուր, վէ պունու տա հէր քէս պիլմէքտէ օլուպ, էկէր պիր լիրա էքսիք ալըպ գիւմէտտէն եէրինի տօլտուրաճագըմըզը , վէ էկէր բարասըզ եալընըզ պիր չօճուգ գապուլ իթսէք , այէլխուսուս չիմտի եալընըզ անըն իչին գըրգ լիրա զարար իստէգիմիզի ֆէհմ ու իտրաք իտէպիլմէքտէ իքէն տախի , պազըլարըն օլ պապտէ պիզէ թաճիզլիք վիրտիքլէրի , վէ պիւթիւն եիւքիւ պիր ատամ իւզէրինէ եիւքլէթմէքլիկէ չալըշըլտըղընը , եանի պիզէ րէճա վէ իպրամ իթմէքտէն իսէ եա քէնտի քէսէլէրինտէն վիրիպ , վէ եախօտ պիրէր զէնկինի կիտիպ գանտըրմալեա չալըշմաղըգլարընը , կէօրտիւքլէրի միսիլլու , մէզքիւր մէքթէպտէ հիչ տէյիլ իսէ իւչ պէշ նէֆէր , վէ միւմքին օլուր իսէ տահա զիեատէ ֆուգարա չօճուգլարը տախի պուլունմասընը արզու վէ նիյէթ իթմէքտէ օլտուգլարընտան , պազը զաթլար պունա պիր չարէ տիւշիւնմէք իսթէմիշլէր , վէ Օրթաքէօյ Բարեսէր Ընկերութիւնու թարաֆընտան , իւք օլարագ , հիչ տէյիլ իսէ չիմտիքի հալ եալընըզ կիւնտիւզլիւք չօճուգ ալընմագ իւզրէ, Աղապեան վարժարանըն պաշպանըլըգ ուսուլինին մէվգըի իճրայէ գօնուլմասը , վէ սէհիմի այտա պիր մէճիտիյէ օլարագ պաշտապան եազըլմագ միւրատ իտէն զէվաթը համիյյէթքեարանա պաղէթալար իլէ տաղէթ օգունմասը թարաֆըմըզա թէքլիֆ օլունմուշ , վէ հաթթա , քէնտի թարաֆլարընտան պիր սէնէլիքի րէսմին օլմագ իւզրէ իքի պուչուգ լիրա իրսալ գըլընտըղը կիպի , Գէր. Մնացական սըրրագըն տախի , այնի թէքլիֆ վէ համիյյէթի իճրա իտէրէք պիր սէհիմ եազըլմագլըղա հիմմէթ իթմիշ տիր քի, պէօյլէճէ պէշ սէհիմէ տօլտուղու կիպի , մէզքիւր պէշ սէհիմ իմտինէ , կիւնտիւզլիւք պիր չաքիրտ գապուլ օլունաճագ տըր ։

Պու միւրատ վէ պու թէքլիֆ մէտհ ու սէնայէ շայեան պիր ֆազիլէթ օլտուղունտան , պիզ քէնտի թէշէքքիւրիմիզի թագտիմ իլէ , ղէյրէթը համիյյէթքեարանըն ղայրէթինէ հավալէ իտէրիզ։

Զաթէն փանոսեան վարժարան չակիրտանընըն , այնի նիյէթ իւզրէ , քէնտի իչլէրինտէ պիր ուխուվէթ թէշքիլ իյլէտիքլէրինի տախի պիլ իֆթիխար իչար իտէրիզ ։

Մէզքիւր վարժարանտա կիւնտէն կիւնէ տէրսլէր արթըղը կիպի , պու կիւնլէրտէ ՝ գալֆալըգ րէսմինէ վէ խարիճտալարը տէրսլէրի թէտրիսինէ տախի պէտ վէ հիմմէթ օլունաճագ տըր ։

Քէմալի իֆթիխար վէ թէքէպպիւր իւզրէ , չունքու տախի պիլ միւնասէպէ սէօյլէրիզ քի , մէզքիւր վարժարանտա , քէնտի գարտէ վէ իթիգատըմըզ մուճիպինճէ , եանի ասըլ տահագ , մահպուս , վէ սայիր միւճաւէզ օլմաերագ, անճագ նասիհաթ վէ միթէմ ու թազիր իլէ , չակիրտան հէմ բէք կիւզէլ խալէ խոլմէքտէ , հէմ տահա զիեատէ մուհասսէնաթ վէ թէրագգի կէօրիւլմէքտէ , վէ հէմ տէ , քեաֆֆէյի հօճալարըմըզըն չէհատէթինէ կէօրէ , հէր մէքթէպտէն զիատէ չաքիրտան չէվգ ու ղայրէթ իլէ չալըշմագտա տըր.

Ինշալլահ , էհալիմիզ , չիմտիյէ գատար նասիհաթլարըմըզըն ֆայտէմէնտ օլմագլըգ իւթէմէսի վէ եախօտ ճէսարէթ իյլէմէտի իսէ , արթըգ պունտան պէօյլէ , իճրաատան խալի գալմագ տըր ։

Կ. Պոլիս 11 Նոյ. 1871

. . . Տէ՛ր ,

Ներկայս ձեր ազգօգուտ օրագրոյն մէջ հիւրընկալել բարեհաճեցէք որ երախտագէտ որսի մը յայտարարն է։

Ազնիւ անձեր երբ 'ի սրտէ կ'զգան և կը տեսնեն ազգիս ներկայ տխուր վիճակը . և նորա փրկութեան համար նպաստաւոր միջոցներ կը յղանան իրենց մտքին մէջ . և ամեն եռանդեամբ աշխատելով կ'ուզեն իրենց գաղափարաց բարի ծնունդներն գործնականապէս կատարել , լաւ համոզուիմք , որ այնպիսեաց անուններն երախտագէտ սրտերու մէջ քանդակուած պիտի մնայ , և իրենց փոխադարձ վարձատրութիւնը վաղ կամ անագան պիտի ընդունին ։

Այսօր նոյն կարգէն է Ա Բ Գ ի բարեկամ ընկերութիւնը որ իր նորակազմ վիճակին մէջ մեծամեծ քայլեր ընելով ընկերութեանց նշանաւորն համբաւուած է . իր գործը մեծ է և բարի , իր շահուն համար հիմնուած չէ այլ ազգին փրկութեան , ուրեմն բոլոր Հայոց ազգը ձեզ երախտապարտ է ո՛վ բարեկամք ընկերութեանդ, մի՛ վհատիք , մի՛ վարանիք . այլ գործեցէք , վասն զի ձեր բարի անունը Ազգային մատեաներում անուհեաց փափուկ սըրտերուն մէջ միշտ զուարթ և անջինջ պիտի մնայ յաւիտեան . մի՛ երկնչիք դարանակալ ձեռքերէ , որոնք ձեր դէմ զինիլ կը փորձեն ։ Ես ալ չեմ ուզեր անտարբեր գտնուիլ և իմ խորին և անկեղծ շնորհակալիքս կը մատուցանեմ առ ձեզ . անդամս ընկերութեան , յուսամ ես ալ անարժանութեամբ անդամակցելու պատւին ունենայ ։

Ընդունեցէք Տեա՛րք սիրոյս յարգանաց հաւաստին որով մնամ միշտ փափաքող յարատեւութեան ընկերութեան

Մանուկ Հ. Յ. Փափազեան

Ախշամքի նուսխէմիզտէ Աւտէրլիք պահսը տէրճ օլունաճագ տըր ։

Միւթէվէֆֆա կիւմիւշճի Գասպար էֆէնտինին քիւչիւք մախտումի Միքայէլ էֆէնտինին պիր գաչ կիւնտէն պէրու տիւչար օլտուղու թիֆօ իլլէթինտէն գուրթուլամայարագ , տիւնքի կիւն ազմի տարի պագա իյլէմիշ օլտուղու մաթթէէսսիւֆ իչիտիլմիշ տիր։ Միւթէվէֆֆա պու կիւն Սամաթիա՝ քիլիսէսինտէ փէտէրինին գապրի եանընտա տէֆն իտիլէճէք տիր ։

ՍՈՆ ՀԱՎԱԴԻՍԼԷՐ

ՖՐԱՆՍԱ.

Բարիս 22 Նոյեմբեր

Մ. Բուիյէ Քէրթիյէ իլէ Մ. Շըվալիյէ , Լօնտրատա կիթմէք իւզրէ եօլա չըգտըլար։ Պունլարըն Լօնտրատա կիթմէլէրի, Ֆրանսա իլէ Ինկիլթէրրա պէյնինտէ մէվճուտ օլան ահտնամէյէ տաիր տիր ։

23 Նոյեմբեր

Գավիէն պիլտիրիլտիկինէ նէզարէն , Մ. Պիյօն , Պէրլինտէ Ֆրանսա սէֆիրի նասպ իտիլէճէք տիր ։

ՊԷԼՃԻԳԱ

Պրիւքսէլ 22 Նոյեմբեր

Մուսթահֆըզ ասաքիրինին գըշլատան տիշարը չըգմագ եասագ իտիլտի ։

ԻՆԿԻԼԹԷՐՐԱ.

Լօնտրա 23 Նոյեմբեր

Կէօրիւլէն ալէամէթէ նէզարէն, բըրէնս տը կալ թիֆօտան գուրթուլմուշ տուր ։

Գըրալիչանըն հէքիմի Սըր Ուիլեամ ժէնէր , բըրէնս տը կալըն թէտավիսինէ պագմագ իչին չագըրըլտը ։

Տիւնքի կիւն Պըլիմթօյտա ամէլէլէրտէն խայլի օլարագ ադամ օլունան թէճէմմիւտէ չէհրի մէզքիւրտէ պիր ճիւմհուրիյէթ գըլիւպի թէշէքքիւլ իտիլմիշ տիր ։

ՍԱՀԻՊ ՂԱԶԷԹԱ
ԿԱՐԱՊԵՏ Ց. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

Գալաթատա Բէնճէմպէհ բազարընտա
Նօ. 29 Իբրի խանընտա